

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра адміністративного та фінансового права

Затверджено:
На засіданні кафедри
адміністративного та
фінансового права
Юридичного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол №____ від_____)

Завідувач кафедри: Кобилецький М.М.

Силабус з навчальної дисципліни
“Основи адміністративного права України”,
що викладається в межах
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності “Право”

Назва дисципліни	Основи адміністративного права України
Адреса викладання дисципліни	79000, м. Львів, вул. Січових стрільців, 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет Кафедра адміністративного та фінансового права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь права 08 “Право” Спеціальність 081 “Право”
Викладачі дисципліни	Гудз Богдан Данилович, кандидат юридичних наук, асистент
Контактна інформація викладачів	bhlviv@gmail.com
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації проводяться онлайн в системі Moodle в день проведення лекцій/практичних занять за попередньою домовленістю між викладачем та студентом. Для погодження онлайн консультацій поза визначеним графіком слід написати на електронну пошту викладача.
Сторінка дисципліни	https://law.lnu.edu.ua/course/osnovy-administratyvnoho-prava-zahalnouniversytetska-dystsyplina
Інформація про дисципліну	Дисципліна “Основи адміністративного права України” є вибірковою дисципліною з спеціальності “Право”, яка викладається студентам денного та заочного відділень відповідно в 7 семестрі в обсязі 3 (90год) кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні теоретичні знання пов’язані з адміністративним правом, а також щодо правильного застосування норм законодавства у цій сфері, обов’язкові для того, щоб успішно працювати у даному напрямі. Передбачається опанування студентами теоретичних знань та формування у них практичних умінь та навичок щодо самостійного роз’яснення практичних проблем, пов’язаних з адміністративним правом, а також щодо правильного застосування норм законодавства у цій сфері. Тому у курсі представлено як огляд теоретичних правових механізмів та інструментів адміністративного права для студентів, які вивчають право в Університеті з неюридичним профілем.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни “Основи адміністративного права України” є: <ul style="list-style-type: none"> • формування поглиблених знань теорії адміністративного права та змісту законодавства пов’язаних з адміністративним

	<p>правом;</p> <ul style="list-style-type: none"> • підвищення рівня грамотності студентів юристів у справах пов'язаних з адміністративним правом; • формування у студентів навиків і умінь їх осмислення для оволодіння сучасними підходами та інструментами вирішення питань захисту прав, свобод та інтересів осіб у справах про адміністративні правопорушення; • застосування на практиці та в професійній діяльності юристів набутих практичних навичок у справах пов'язаних з адміністративним правом. <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - отримання студентами поглиблених знань теорії адміністративного права і змісту законодавства у даній сфері, форм його реалізації та проведення всебічного аналізу практики його застосування; - ознайомити студентів з основними проблемами пов'язаними з адміністративним правом та провадження у справах про адміністративні правопорушення; - ознайомити з нормативно-правовими актами; - засвоєння теоретичних основ адміністративного права; - розвиток у студентів навиків самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення спецкурсу; - закріплення навиків самостійного аналізу законодавства і правозастосовчої практики; - вироблення навиків застосування засвоєних знань у практичній роботі юриста та повсякденній діяльності як клієнта у справах.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галуцько, П. Діхтєвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. – Видання четверте. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021.- 656 с. 2. Адміністративне право України (загальна астина): навчальний посібник / Остапенко О.І., Ковалів М.В., Єсімов С.С., Гулак Л.С., Отчак Н.Я., Остапенко Л.О. Львів: НУ “Львівська політехніка”, 2019. 504 с. 3. Адміністративне право України (загальна частина): навч. посіб. / О.І. Остапенко, М.В. Ковалів, С.С. Єсімов та ін.; Вид. 2-е, доп. Львів: СПОЛОМ, 2021. 616 с. 4. Methodology and science foundation of modern jurisprudence: collective monograph / Bortnyak V., Bortnyak K., Khutoryni B., etc. – International Science Group. — Boston: Primedia eLaunch, 2020. 264 p. Available at: DOI 10.46299/isg.2020.MONO.LEGAL.I. 5. Administrative reforms in Eastern Europe: a comparative legal analysis. Bortnyak K. V. CUESTIONES POLITICAS. UNIVERSIDAD ZULIA, BOLIVARIAN REPUBLIC OF VENEZUELA. Emerging Sources Citation Index (ESCI), Web of Science Core Collection ISSN: 0798-1406 / 2542-3185. Vol.

Додаткова література:

1. Авер'янов В.Б., Бояринцева М.А., Кресіна І. А., Лук'янець Д. М. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно – правове забезпечення реалізації та захисту / за заг. ред. В.Б.Авер'янова. К: НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України», 2007.
2. Адміністративна юстиція України: проблеми теорії і практики. Настільна книга судді / За загальною редакцією О.М. Пасенюка. – К.: Істина, 2007.
3. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред.колегія: В.Б. Авер'янов (голова) та ін. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка». – 2007., Том 2. Особлива частина. К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка». – 2007.
4. Адміністративне право України : підручник / Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, О. В. Дьяченко та ін. ; за ред. Ю. П. Битяка. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 544 с.
5. Адміністративне право. Альбом схем: навч. посіб. /Ю. П. Битяк, В. В. Зуй, В. М. Гарашук та ін.; Нац. ун-т «Юрид.акад. України ім. Я. Мудрого». – Х.: Право, 2012. – 160 с.
6. Банчук О.А. Публічне і приватне право: історія українських вчень і сучасність. – К.: Конус –Ю, 2008р. – 184 с.
7. Бевзенко В.М. Участь в адміністративному судочинстві України суб'єктів владних повноважень : правові засади, підстави та форми : моногр. – К., 2010. – 475 с.
8. Виконавча влада і адміністративне право (За заг.ред. В.Б. Авер'янова). – Київ: Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002. – 668 с.
9. Державне управління в Україні: Навчальний посібник / За заг.ред.докт.юрид.наук, проф. В.Б.Авер'янова/. – К., 1999.
10. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / Авер'янов В.Б., Дерещ В.А., Школик А.М. та ін., За заг. ред. Авер'янова В.Б. – К.: Юстініан, 2007. – 288с.
11. 13. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К.: Факт, 2003. – 384 с.
12. Загальне адміністративне право : підручник / [Гриценко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А. та інші] ; за заг. ред. І. С. Гриценка. – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 568 с.
13. 15. Картузова І. О. Адміністративно-процедурне право :

	<p>навч. - метод. посіб. / І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий. – Одеса : Юридична література, 2008. – 288 с.</p> <p>14. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.</p> <p>15. Коломоєць Т. О. Вступ до навчального курсу "Адміністративне право України" : навч. лекція / Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков. – К. : Ін Юре, 2014. – 237 с</p> <p>16. Коломоєць Т. О. Кодекс як джерело адміністративного права України: історія, сучасність та перспективи : монографія / Т. О. Коломоєць, Ш. Н. Гаджиева. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – 176 с.</p> <p>17. Колпаков В. К. Курс адміністративного права України : підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, В. Д. Сущенко [та ін.] – 2-ге вид. , перероб. і допов. –К. : Юрінком Інтер, 2013. –872 с.</p> <p>18. Мартянов І.В., Ткач Г.Й. Адміністративне право України (схеми): Навчальний посібник для студ.юр.фак-тів. – Л., 2000.</p> <p>19. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право : навч. посіб. / Р. С. Мельник, В. М. Бевзенко ; за заг. ред. Р. С. Мельника. – К. : Ваіте, 2014. – 376 с.</p> <p>20. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права / Навч. посібник / За заг. редакцією Куйбіди Р.О., Шишкіна В.І. – К.: Старий світ, 2006. – 576 с.</p> <p>21. Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / За заг. ред. Тимощука В.П., Школика А.М. – К.: Конус-Ю, 2007.</p> <p>22. Старилів Ю.Н. Курс общего административного права. В 3 т. – М.: Изд-во НОРМА, 2002.</p> <p>23. Стефанюк В.С. Судовий адміністративний процес : моногр. – Х., 2003. – 464 с.</p> <p>24. Школик А.М. Порівняльне адміністративне право: Навч. посібник для юридичних факультетів та факультетів міжнародних відносин. – Львів: ЗУКЦ, 2007. – 308с.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Денне відділення: 36 годин занять в системі Moodle. З них 18 годин лекцій, 18 годин лабораторних робіт/практичних занять та 54 годин самостійної роботи.</p> <p>Заочне відділення: 12 годин занять в системі Moodle. З них 6 годин лекцій, 6 годин практичних занять, окрім цього, 78 годин самостійної роботи.</p>
<p>Очікувані результати</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p>

навчання	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предмет, метод, принципи та джерела адміністративного прав; - публічна адміністрація: загальна характеристика; - основи адміністративно-правового регулювання господарської діяльності; - адміністративно-правове регулювання управління митною справою; - адміністративно-правове регулювання управління фінансами і кредитами; - адміністративно-правове регулювання управління в сфері оподаткування; - загальні засади організації та функціонування публічної влади в Україні. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати законодавство та нормативно-правові акти у галузі адміністративного права; - правильно визначати правові основи та застосовувати законодавство, що регулює відносини адміністративного права; - правильно застосовувати законодавство, що регулює суспільні відносини у галузі адміністративного права; - робити висновки про правомірність функціонування та провадження діяльності адміністративного права; - аргументовано висловлювати правову позицію з використанням посилань на нормативні акти, судову практику, матеріали роз'яснювального характеру державних органів; - грамотно застосовувати нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію; - аргументовано викладати у процесуальних документах свою правову позицію у галузі адміністративного права, а також логічно та послідовно її відстоювати. - давати правову оцінку казусів. <p>В результаті освоєння курсу студент повинен удосконалювати власні навички практичної діяльності у галузі адміністративного права.</p>
Ключові слова	Адміністративне право, адміністративні правовідносини, галузь права, метод, правове регулювання.
Формат курсу	Очний/заочний Проведення лекцій та практичних занять, виконання індивідуального завдання та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	Згідно зі СХЕМОЮ КУРСУ (додається)
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру. Залік письмовий, у вигляді модульної роботи.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисципліни Теорія держави і права, достатніх для розуміння

	базових термінів.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<ul style="list-style-type: none"> • Презентація, • лекції, • практичні, • дискусія.
Необхідне обладнання	Студенти використовують технічні засоби та програмне забезпечення під час підготовки до практичних занять з метою пошуку необхідних нормативно-правових актів та під час проведення занять в системі Moodle.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25 • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25 • іспит/залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість 50 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість 100 балів.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають індивідуальне завдання у вигляді реферату.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування</p>

	<p>мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку	Перед заліком викладач наведе студентам перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу “ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ”

Тема 1

Загальна характеристика адміністративного права як галузі публічного права
(2 год)

1. Предмет адміністративного права.
2. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права.
3. Метод правового регулювання адміністративного права.
4. Принципи адміністративного права.
5. Джерела адміністративного права.

Тема 2

Публічна адміністрація: загальна характеристика
(8 год)

- Заняття I
1. Публічна адміністрація: поняття та ознаки.
  2. Публічне управління та адміністрування: загальна характеристика.
- Заняття II
3. Поняття та елементи системи органів публічної адміністрації.
  4. Сфера діяльності та компетенція органів публічної адміністрації. Адміністративний розсуд – як спосіб реалізації дискреційних повноважень.
  5. Система органів виконавчої влади та основні засади їх структурної побудови.

Заняття III

6. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади.
7. Кабінет Міністрів України.
8. Міністерства та їх місце в системі органів публічної адміністрації.
9. Державні агентства, служби та інспекції.
10. Національні комісії, що здійснюють державне регулювання певних сферах економіки.

Заняття IV

11. Суб'єкти делегованих повноважень.

12. Місцеві органи виконавчої влади.
13. Виконавчі органи місцевого самоврядування.

Тема 3

Здійснення
державного
управління
у сфері
економіки
(2 год)

1. Основи адміністративно-правового регулювання господар-ської діяльності
2. Органи виконавчої влади, що здійснюють управління у сфері економіки, та їх компетенція
3. Адміністративно-правове регулювання управління митною справою
4. Адміністративно-правове регулювання управління фінанса-ми і кредитами
5. Адміністративно-правове регулювання управління в сфері оподаткування

Тема 4

Адміністративно-правове
забезпечення управління
у сфері фінансів
(2 год)

1. Основні напрямки та засоби державного впливу у сфері еко-номіки.
2. Організація державного управління у сфері фінансів. Міністерство фінансів України
3. Державна казначейська служба України
4. Державна фіскальна служба України
5. Державна аудиторська служба України
6. Особливості правового статусу Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

Тема 5

Публічна служба
(6 год)

Заняття I

1. Поняття публічної служби у системі публічної адміністрації. Державна служба і служба в органах місцевого самоврядування.
2. Принципи публічної служби, їх правове закріплення.
3. Посади публічної служби, їх класифікація. Відмінність посад державної служби від політичних посад.

Заняття II

4. Поняття та види державних службовців і службовців місце-вого самоврядування.
5. Правовий статус публічного службовця, основні права і обов'язки.
6. Умови та обмеження при вступі на порядок заміщення по-сад.
7. Способи заміщення посад на публічній службі.
8. Конкурс на зайняття посад державної служби. Види кон-курсних комісій і особливості його проведення.

Заняття III

9. Етапи проходження державної служби і служби в органах місцевого

самоврядування. Ранги службовців.

10. Обмеження при проходженні публічної служби.

11. Дисциплінарна відповідальність публічних службовців. Засади дисциплінарної відповідальності і дисциплінарні стягнення.

12. Припинення публічної служби. Обмеження після припинення публічної служби.

Тема 6

Процедура надання адміністративних послуг (4 год)

Заняття I

1. Поняття та зміст адміністративної послуги.
2. Види адміністративних послуг та відмежування адміністративних послуг від інших видів діяльності органів публічної адміністрації, а також від інших видів послуг.
3. Правове забезпечення надання адміністративних послуг та сфери його застосування.
4. Організаційні аспекти надання адміністративних послуг. Центр надання адміністративних послуг як організаційна форма надання адміністративних послуг

Заняття II

5. Інформаційні аспекти надання адміністративних послуг.
6. Порядок надання адміністративних послуг.
7. Строки надання адміністративних послуг.
8. Процедура надання адміністративних послуг в окремих сферах функціонування публічної адміністрації (на прикладі закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»).

Тема 7

Електронне урядування (2 год)

1. Поняття і сутність електронного урядування
2. Розмежування понять: «Електронний уряд», «Електронна держава», «Електронна демократія», «Електронний уряд», «Електронний парламент»;
3. Основні етапи та передумови запровадження електронного урядування в Україні. Стан розвитку електронного урядування в Україні;
4. Надання адміністративних послуг з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
5. Забезпечення електронної взаємодії між органами публічної адміністрації;
6. Правове регулювання доступу до публічної інформації та відкритих даних;
7. Можливості електронної участі громадськості в урядуванні. Електронні петиції та електронні звернення громадян;

Тема 8

Процедура здійснення
державного контролю (нагляду)
(2 год)

1. Державний контроль (нагляд) та його місце в діяльності публічної адміністрації.
2. Правове забезпечення здійснення державного контролю (нагляду) та сфери його застосування.
3. Порядок проведення планових заходів державного контролю (нагляду) органами публічної адміністрації.
4. Порядок проведення позапланових заходів державного контролю (нагляду) органами публічної адміністрації.
5. Рішення органів публічної адміністрації за результатами здійснення заходів державного контролю (нагляду).

Тема 9

Адміністративно-деліктне
право
(4 год)

1. Поняття та принципи адміністративної відповідальності як різновиду юридичної відповідальності.
2. Підстави адміністративної відповідальності. Джерела законодавства, що встановлюють адміністративну відповідальність.
3. Адміністративне правопорушення як підстава адміністративної відповідальності. Ознаки адміністративного правопорушення. Відмежування адміністративних правопорушень від інших видів правопорушень.
4. Склад адміністративного правопорушення. Види складів адміністративного правопорушення.
5. Характеристика окремих елементів складу адміністративного правопорушення:
  - а) об'єкт адміністративного правопорушення;
  - б) об'єктивна сторона адміністративного правопорушення: обов'язкові та факультативні ознаки.
  - в) суб'єкт адміністративного правопорушення; загальний та спеціальні суб'єкти; юридична особа як суб'єкт адміністративного правопорушення;
  - г) суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення.
6. Адміністративні стягнення, їх види та сутність.
7. Порядок накладення адміністративних стягнень. Вплив пом'якшуючих і обтяжуючих обставин на застосування адміністративних стягнень.

Тема 10

Спеціальні адміністративно-

1. Поняття, зміст та види спеціального адміністративно-правового режиму.

правові режими
(2 год)

2. Надзвичайні адміністративно-правові режими: мета, порядок запровадження, види. Обмеження конституційних прав і свобод в умовах надзвичайних адміністративно-правових режимів. Особливості правового режиму надзвичайного стану.

3. Режим державної таємниці як один із видів режимів інформації з обмеженим доступом. Процедура надання допуску до державної таємниці.